

Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v listopadu 2012 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v listopadu a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu.**

Průzkum se týkal 969 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 496 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 272 podniků obchodu a 648 podniků vybraných odvětví služeb.

1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** se v listopadu hodnocení současné celkové **ekonomické situace** snížilo. 26,2 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 68,7 % jako uspokojivou a 5,1 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů se 71,4 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu s 5,8 % tržeb. Jedná se zejména o některé podniky výroby oděvů, opravy a instalace strojů a zařízení, výroby nábytku a výroby usní. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů s 22,8 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

Hodnocení současné **celkové i zahraniční poptávky** se oproti říjnu téměř nezměnila. Úroveň celkové poptávky (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti s 84,8 % tržeb, respondenti s 1,8 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti s 13,4 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů s 82,7 % tržeb, jako nízká u respondentů s 15,3 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů s 2 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 89 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky s 83 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 14,9 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti s 2,1 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů se 81,8 % tržeb, u 15,8 % za nízkou a u 2,4 % za vysokou.

Výrobní činnost vzrostla u podniků s 19,6 % tržeb, poklesla u 13,2 % podniků a u podniků se 67,2 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů se 19 % tržeb, snížení se týkalo podniků se 14,1 % a neměnnost podniků se 66,9 % tržeb.

Zásoby hotových výrobků se podle respondentů zvýšily. Stav **zásob hotových výrobků** považovali v období průzkumu respondenti s 83,4 % tržeb za normální v sezóně. Podniky s 13,3 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky se 3,3 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 93,5 % tržeb za normální v sezóně.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** se téměř nezměnila, pro příštích **šest měsíců** jsou vyšší než v říjnu. Zlepšení **ekonomické situace** v příštích třech měsících očekávají podniky s 8,1 % a zhoršení respondenti se 10,7 % tržeb, beze změny s 81,2 %. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situacelepší u 7,9 % respondentů, u 12,2 % se zhorší a beze změny zůstane u podniků se 79,9 % tržeb.

1) Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení (růst) a zhoršení (pokles) vyjádřený v %

Pro příštích **šest měsíců** respondenti s 10,9 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení s 15 % a respondenti představující 74,1 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 72,1 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků se 10,9 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 17 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

Celková poptávka (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů se 54,6 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti s 11,1 % a se snížením respondenti s 34,3 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 8,1 % tržeb, snížení očekává 37,9 % respondentů a neměnnost 54 % respondentů.

Celkový export by se měl zvýšit u respondentů s 10,1 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 59,1 % za celý soubor a snížení exportu očekává 30,8 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 11,5 % tržeb, pokles respondenti se 35 % tržeb a respondenti se 53,5 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

Celkový dovoz by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů se 6,6 % ke změnám nedojde u 65,3 % a snížení dovozu předpokládají podniky se 28,1 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 7,5 % respondentů zvýšení dovozu, 31,9 % snížení a 60,6 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti se 79,7 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 18,4 % a nedostatečné u podniků s 1,9 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů se 77 % tržeb, více než dostatečné u 20,8 % a nedostatečné u 2,2 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce pokles tempa **výrobní činnosti** a neměnnost tempa **zaměstnanosti**. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 9,7 % tržeb, se snížením počítá 30 % respondentů a respondenti se 60,3 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 7,5 % tržeb, neměnný vývoj 58,4 % respondentů a pokles výroby 34,1 % respondentů. Na otázku **zajištění výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítají respondenti v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu se 18,6 % počtu zaměstnanců. Respondenti s 77 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky s 4,4 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 9,4 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 10,6 % tržeb a s neměnností u 80 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 5,5 % tržeb, snížit u 12,1 % tržeb a 82,4 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 20,2 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 10,1 % tržeb za všechny vybrané podniky).

Schopnost podniků platit své závazky ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 89,6 % počtu respondentů, u 3,4 % selepší a u 7 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 44,5 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 10,1 % a snížení 14,4 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 31 % počtu podniků.

Ze šetření o **investiční činnosti** ve zpracovatelském průmyslu vyplývá, že pro rok 2013 předpokládají respondenti meziroční pokles investic o přibližně 1 %. Investice se budou až ze čtyř pětín týkat obnovy výrobních zařízení, méně pak rozšíření výrobních kapacit a pořízení nových technologií.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se celkově zejména vlivem růstu zásob hotových výrobků oproti minulému měsíci snížilo a oproti hodnotám z listopadu 2011 je stále nižší.

2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Ve **stavebních** podnicích se hodnocení současné **ekonomické situace** v listopadu snížilo. Hodnocení celkové poptávky se oproti říjnu pokleslo také. V listopadu hodnotilo 13,9 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 72,9 % jako uspokojivou a 13,2 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 10 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 35,6 % respondentů a u ostatních (se 54,4 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti s 35,1 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 64,6 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za nižší.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 6,2 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** se oproti říjnu téměř nezměnila. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat **v příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů se 75,7 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti s 5,5 % stavebních prací a zhoršení s 18,8, %.

V příštích šesti měsících by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů s 5,2 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti s 29,5 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 65,3 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce pokles ve **stavební činnosti** a také pokles **zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 1,9 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů s 48,9 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky s 49,2 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti se 51,5 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 1 % respondentů a snížení 47,5 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 70,6 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 46,4 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 3,1 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 1 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 26,3 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 52,6 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 6,5 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 2 % své produkce, neměnnost u 73,8 % produkce a pokles prodejních cen očekávají respondenti u 24,2 % produkce.

Závazky po lhůtě splatnosti mělo 29,8 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 18,4 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 51,3% počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 7,4 % a snížení 11,6 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 29,7 % počtu podniků.

Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících) se celkově v listopadu snížilo a stále zůstává nižší než v listopadu 2011.

3. Konjunkturální průzkum v obchodě

V odvětví **obchodu** se hodnocení současné **ekonomické situace** oproti říjnu snížilo. Jako dobrou hodnotilo v listopadu **ekonomickou situaci** svého podniku 28,6 % respondentů, 61 % jako odpovídající sezóně a 10,4 % jako špatnou. Zásoby se mírně snížily. Současný **stav zásob** hodnotilo 90,4 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 8,5 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti se 21,3 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy s 74,1 % tržeb a s 4,6 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 62,4 % respondentů, 25,5 % očekává růst a 12,1 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 84,9 % tržeb, 5,1 % předpokládá pokles a 10 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** se snížila. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky se 32,2 % tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, s 54,6 % žádné změny nepředpokládají a 13,2 % podniků očekává zhoršení.

Saldo indikátoru důvěry, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) meziměsíčně pokleslo a v meziročním srovnání je také nižší.

4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Ve **vybraných odvětvích služeb** se v listopadu hodnocení současné **ekonomické situace** oproti říjnu mírně snížilo. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 51 % respondentů jako dobrou, 44 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 5 % jako špatnou.

Hodnocení listopadové **poptávky** se téměř nezměnilo, ale její očekávání pro příští tři měsíce se zvýšilo. Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 24,6 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 65,3 % respondentů a 10,1 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 81,4 % respondentů, růst cen 9,3 % respondentů a rovněž 9,3 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 26,6 % respondentů, neměnnost 57,1 % a růst počtu zaměstnanců 16,3 % respondentů. Očekávání vývoje celkové **ekonomické situace** pro příští **tří i šest měsíců** se téměř nezměnila.

Saldo indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb konstruované jako průměr tří sezónně očištěných ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se téměř nezměnilo a v meziročním srovnání je vyšší.